

Datum : 22 januari 2008

Zorg voor ouderen met meerdere kwalen moet beter

Veel ouderen lijden aan meerdere aandoeningen tegelijk. En wie gelijktijdig hulp ontvangt van verschillende medisch specialisten en andere zorgverleners loopt het risico onsamenvangende zorg te krijgen, en soms zelfs een verkeerde behandeling. Als verschillende geneesmiddelen worden gebruikt, kan dit ook gevaar opleveren. Daarom is betere afstemming nodig tussen zorgverleners, een betere informatie-uitwisseling, maar ook meer scholing. Dit schrijven de Gezondheidsraad en de Raad voor Gezondheidsonderzoek in hun gezamenlijk advies dat vandaag wordt aangeboden aan de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

De komende jaren zal het aandeel ouderen in onze samenleving snel groeien, en dus ook het aantal ouderen met meer dan één aandoening.

Veel ouderen hebben meer dan één aandoening (iets wat wordt aangeduid met de term 'multimorbiditeit'). Circa tweederde van alle 65-plussers heeft twee of meer chronische aandoeningen; voor 85-plussers is dat percentage circa 85. Multimorbiditeit leidt makkelijk tot beperkingen in het (lichamelijke en sociale) functioneren en om verder verlies daarvan te voorkomen is het belangrijk om de samenhang en continuïteit van de vaak complexe, medische en verpleegkundige zorg voor deze groep te waarborgen.

In de huidige gezondheidszorg is dat nog niet goed geregeld. Wat moet worden verbeterd zijn: het vroegtijdig signaleren van gezondheidsrisico's bij ouderen met multimorbiditeit; de regie over de zorg aan deze groep; de specialistische advisering aan behandelaars in de eerste lijn, en het toepassen van kennis over complexe multimorbiditeit in de kliniek.

Om dit mogelijk te maken zijn op regionaal niveau afspraken gewenst over zorgtrajecten voor ouderen met complexe problematiek. In die zorgtrajecten zouden niet alleen artsen, verpleegkundigen en ziekenhuizen betrokken moeten worden, maar ook bijvoorbeeld verzekeraars en apothekers. De raden adviseren:

- de beschikbaarheid en toegankelijkheid van de informatie over de oudere patiënt te verbeteren

- artsen en verpleegkundigen meer te scholen in multimorbiditeit
- het wetenschappelijk onderzoek naar de zorg aan ouderen met multimorbiditeit te bevorderen. Bovenop de onderwerpen die de Raad voor Gezondheidsonderzoek (RGO) eerder al bepleitte, zou het onderzoek zich vooral moeten richten op secundaire preventie, mogelijkheden om de omgeving van de patiënt te ondersteunen in de (mantel)zorg, de waarde van periodieke medicatie controle, en de indicatie voor het staken van geneesmiddelen
- te voldoen aan de randvoorwaarden, zoals de financiering van de benodigde extra zorg.

De raden constateren dat verschillende organisaties al blijk hebben gegeven zich in te willen zetten voor de verbetering van de zorg aan ouderen met complexe multimorbiditeit. Het verheugt de raden dat de staatsecretaris inmiddels haar plannen voor de ouderenzorg heeft bekendgemaakt en dat daarin, in lijn met het huidige advies en een eerder advies van de RGO, 80 miljoen euro zijn gereserveerd voor zorgverbeteringen en onderzoek.

Samenstelling commissie:

• prof. dr. P.J. van der Maas, hoogleraar maatschappelijke gezondheidszorg, Erasmus MC, *voorzitter* • prof. dr. W.J.J. Assendelft, Hoogleraar Huisartsgeneeskunde; LUMC • prof. dr. A.T.F. Beekman, hoogleraar psychiatrie; VU-GGZ Buitenzorg • prof. dr. D.J.H. Deeg, hoogleraar epidemiologie van de ouderdom; VUmc • prof. dr. H.G.M. Rooijmans, emeritus hoogleraar psychiatrie • dr. F.G. Schellevis, huisarts-epidemioloog; NIVEL • prof. dr. J.M.G.A. Schols, hoogleraar transmurale verpleeghuiszorg; UvT • dr. M.J. Schuurmans, docent verplegingswetenschap; UMC Utrecht, Lector Ouderenzorg; HU • prof. dr. J.P.J. Slaets, hoogleraar interne geneeskunde, geriatrie; UCMG • prof. dr. P.A.G.M. de Smet, hoogleraar kwaliteit van de farmaceutische patiëntenzorg; UMCN en WINAp • prof. dr. R.G.J. Westendorp, hoogleraar interne geneeskunde, verouderingsonderzoek; LUMC • drs. G.W. Dekker, VWS, directie verpleging, verzorging en ouderen, *adviseur* • D.C.M. Gersons-Wolfensberger, arts, *secretaris tot 01-04-2007*; Gezondheidsraad • dr. Y.A. van Duivenboden, *adviseur vanaf 01-04-2007* • dr. R. van der Sande, sociaalwetenschappelijk onderzoeker, verpleegkundige; RGO, *secretaris*.

De publicatie 'Ouderdom komt met gebreken. Geneeskunde en zorg bij ouderen met multimorbiditeit' (nr. 2008/01) is te downloaden van www.gr.nl en in een papieren versie op te vragen bij het secretariaat van de Gezondheidsraad, fax (070)340 75 23, e-mail: order@gr.nl. Nadere inhoudelijke inlichtingen verstrekt de heer dr. R. van der Sande, tel. (070)340 55 21, e-mail: r.van.der.sande@rgo.nl